

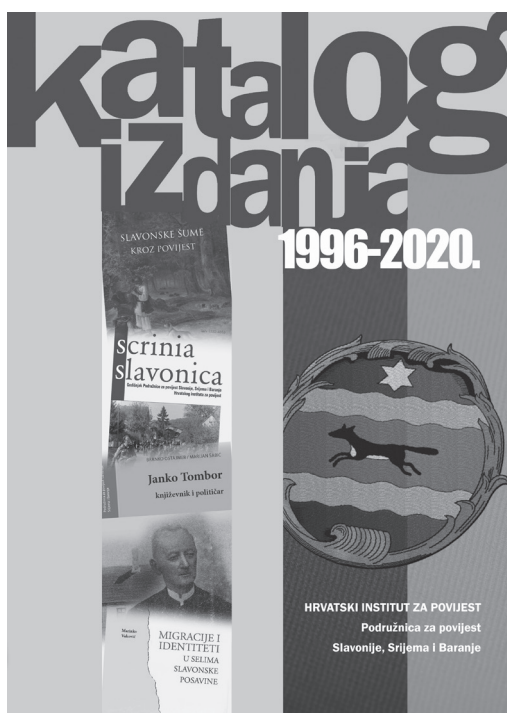
Kronika

Stanko Andrić:

DVADESET PETA OBLJETNICA PODRUŽNICE

U 2021. navršilo se dvadeset i pet godina od osnutka Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje Hrvatskoga instituta za povijest.¹ Četvrt stoljeća postojanja i rada duga je i značajna vremenska dionica za svaku ustanovu. Tijekom toga razdoblja u samoj Podružnici dogodile su se mnoge promjene, manje ili više dalekosežne, ali temeljni zadatak kojem je ustanova posvećena ostao je isti: istraživanje povijesti Slavonije, Srijema i Baranje od starog vijeka do naših dana, kako u okviru hrvatske nacionalne povijesti, tako i u širem kontekstu povijesti središnje i jugoistočne Europe.

Vjerujemo da je taj zadatak u proteklih četvrt stoljeća uspješno izvršavan te da takvu konstataciju uvjerljivo potkrepljuje preko stotinu različitih naslova knjiga² i dvadeset svezaka časopisa koje je Podružnica dosad objavila kao nakladnik ili sunakladnik, šesnaest znanstvenih skupova kojima je Podružnica dosad bila glavni

¹ O prva dva desetljeća Podružnice podrobnije v. u Stanko Andrić, „Uz dvadesetu obljetnicu Podružnice“, *Scrinia Slavonica* 16 (2016), 405-412.

² Preciznije, Podružnica je zaključno s 2020. godinom objavila ukupno 113 različitih naslova, odnosno 136 svezaka knjiga.

organizator, jedanaest višegodišnjih kompetitivnih istraživačkih projekata koje su vodili znanstvenici iz Podružnice, kao i desetine znanstvenih knjiga i stotine radova u časopisima i zbornicima koje su, u raznim izdanjima u Hrvatskoj i inozemstvu, objavili povjesničari zaposleni u Podružnici.

Od 2015. do 2019. realiziran je u Podružnici prvi istraživački projekt koji je financirala Hrvatska zaklada za znanost, „Od prašuma do oranica: povijest antropizacije šuma u Slavoniji od srednjeg vijeka do početka 20. stoljeća“ (voditelj dr. sc. Robert Skenderović). U 2020. godini Podružnica je na natječaj Zaklade prijavila novi istraživački projekt, pod naslovom „S(c)lavoni(j)a: ime, opseg i granični položaj u srednjem i ranom novom vijeku“. Potkraj 2020. projekt je prihvaćen za financiranje i započeo je s radom 15. ožujka 2021. Voditelj projekta je ponovno dr. sc. Robert Skenderović, a suradnici su dr. sc. Stanko Andrić, dr. sc. Milan Vrbanus, dr. sc. Hrvoje Kekez (Katoličko sveučilište, Zagreb), dr. sc. Anđelko Vlašić (Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku) i prof. Ante Grubišić (Muzej Slavonije, Osijek). Glavni rezultat projekta u prvoj godini rada jest nedavno održani znanstveni skup „Od *Sclavoniae* do Slavonije: pojam, opseg i granični položaj u srednjem i ranom novom vijeku“.

Osim na spomenutim projektima Podružnice, pojedini znanstvenici iz Podružnice bili su od 2014. članovi suradničkih timova više drugih istraživačkih projekata koje su sa Zakladom ugovorili Hrvatski institut za povijest u Zagrebu ili druge znanstvene ustanove (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Institut za arheologiju u Zagrebu).

Četvrtstoljetnu obljetnicu Podružnica obilježava nizom od 12 tematskih javnih predavanja u Gradskoj knjižnici Slavonski Brod³ te prigodnom panoizložbom o radu Podružnice od početka do 2020. koja je bila postavljena u

25
PODRUŽNICA
SLAVONSKI
BROD
1996. – 2021.

U povodu 25. godišnjice
Podružnice za povijest Slavonije, Srijema i Baranje
Hrvatskog instituta za povijest

Izložba
„NAŠIH DVADESET I PET GODINA“

Gradska knjižnica Slavonski Brod
(ulazni hol)
Otvorenje izložbe:
utorak, 1. lipnja 2021. u 12:00 sati

HRVATSKI INSTITUT
ZA POVIJEST
Podružnica Slavonije, Srijema i Baranje
Gradska knjižnica
SLAVONSKI BROD

³ Sva su predavanja snimljena i mogu se pogledati na internetskom kanalu *youtube* preko poveznica koje se nalaze na adresi <http://hips.hr/kategorija/novosti/>.

lipnju 2021. također u Gradskoj knjižnici Slavonski Brod.

Tiskan je i iscrpni katalog izdanja Podružnice 1996-2020, a u ovom broju časopisa objavljujemo i Bibliografiju radova znanstvenika i istraživača zaposlenih u Podružnici za razdoblje 1996-2020. (nastavak istovrsne bibliografije za razdoblje 1996-2015, objavljene u obliku zasebnog izdanja).

Znanstveni skupovi od 2016. do 2021.

Od 2016. do danas Podružnica je organizirala sljedeće znanstvene skupove:⁴

11. *Slavonski Brod i Brodsko-posavska županija u Domovinskom ratu*, Gradska knjižnica, Slavonski Brod, 22. i 23. rujna 2016;

12. *Vino i vinogradarstvo u povijesti Slavonije, Srijema i Baranje*, Gradska knjižnica, Slavonski Brod – Erdutski vinogradi d. o. o., Erdut, 20.-22. rujna 2017. (suorganizator: Erdutski vinogradi d. o. o.);

* *Međunarodni interdisciplinarni znanstveni skup Reformacija u Europi i njezini odjeci: povodom 500. obljetnice Lutherovih teza*, Filozofski fakultet, Osijek, 19.-20. listopada 2017. (suorganizatori: Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku, Odjel za kulturologiju Sveučilišta u Osijeku, Visoko evanđeosko teološko učilište u Osijeku);

* *Znanstveno-stručni skup o Luki Iliću Oriovčaninu*, Oriovac – Društveni dom, Radovanje, 27. listopada 2017. (suorganizatori: Općina Oriovac i Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod);

13. *Dunav u hrvatskoj povijesti i kulturi*, Gradska knjižnica, Slavonski Brod – Gradski muzej, Vukovar, 10.-12. listopada 2018. (suorganizator: Gradski muzej Vukovar);

⁴ Numeracija koja počinje od 11. nadovezuje se na numeraciju ranijih skupova Podružnice kako su navedeni u Andrić, „Uz dvadesetu obljetnicu“, 409-410. Osim glavnih godišnjih skupa ovdje su navedeni, sitnijim tiskom, i ostali skupovi u čijoj je organizaciji Podružnica sudjelovala. Osim toga, Podružnica je suorganizator i godišnje kulturno-znanstvene manifestacije *Dani Matije Petra Katančica*, koja se od 2019. održava u Valpovu.

* Znanstveni skup *Vrhbosanski nadbiskup Josip Stadler (1843. –1918.)*, Pastoralni centar „Vid Mihaljek“, Župa Gospe Brze Pomoći, Slavonski Brod, 29. studenoga 2018. (suorganizatori: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti - Zavod za znanstveni i umjetnički rad u Đakovu i Katolički bogoslovni fakultet Univerziteta u Sarajevu);

14. *Ferdo Šišić i hrvatska historiografija prve polovice 20. stoljeća (U povodu stopedesete godišnjice Šišićeva rođenja)*, Filozofski fakultet, Zagreb – Gradska knjižnica, Slavonski Brod, 28.-29. studenoga 2019. (suorganizatori: Hrvatski nacionalni odbor za povijesne znanosti, Društvo za hrvatsku povjesnicu i Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu);

15. *Baranja kroz povijest*, Muzej Slavonije, Osijek, 17.-18. rujna 2020. (suorganizatori: Filozofski fakultet Sveučilišta u Osijeku i Muzej Slavonije Osijek);

16. *Od Scavoniae do Slavonije: pojam, opseg i granični položaj u srednjem i ranom novom vijeku*, Gradska knjižnica, Slavonski Brod, 21.-22. listopada 2021.

* *Od buntovnika do turista, sportaša i pjesnika: svakodnevnica radnika tvornice „Đuro Đaković“ u kasnom socijalizmu*, Znanstveno-stručni kolokvij s izložbom fotografija, Gradska knjižnica, Slavonski Brod, 29. listopada 2021. (suorganizator: Muzej Brodskog Posavlja, Slavonski Brod).

HRVATSKI INSTITUT ZA POVIJEST
PODRUŽNICA ZA POVIJEST SLAVONIJE, SRĐEMA I BARANJE
u suradnji s:
Cradskom knjižnicom SlavonSKI Brod
organizira

Znanstveni skup s međunarodnim sudjelovanjem

OD SCLAVONIAE DO SLAVONIJE POJAM, OPSEG I GRANIČNI POLOŽAJ U SREDNJEM I RANOM NOVOM VIJEKU

(Cradska knjižnica, SlavonSKI Brod, 21-22. listopada 2021.)

Četvrtak, 21. listopada 2021. (od 10.00 h)
Stanko Andrić: "Ime i pojam 'Slavonija' u ranom srednjem vijeku (do 1100.)"
Tajana Vrdelić: "Oblasti i drugi slavonci prilikom raspri o uporabi pojma Sclavonia u razdoblju srednjem vijeku"
Ivan Mujadžić: "Temlja i krajevina o historiografijom nazivu države u vidu Sclavoniae u srednjem vijeku"
Mladen Anđić: "Do je Sclavonia heretica stitue u 12. i 13. stoljeću"
Tamara Kornešević: "The struggle of King Emeric of Hungary and Duke Andrew in Slavonia"
Galor Barabás: "Hungarian Royal Princes and Slavonia in the 13th Century: The Province of the Heart to the Throne"
Antun Nakić: "Sclavonia do sredine 14. stoljeća"
Silvia Plak: "Ordi senci: Prvi pism. Evidencije iz negro nočno Sclavoniae: slika raspriava u srednjem vijeku u kasnom srednjem vijeku na primjenu pavlinskih samostana"
Hrvoja Kokić: "Tranzitna poveljnost srednjovjekovne Slavonije: primjer sile na rijeci Savi kod Gradisce"
Kristina Regan i Dubravka Latičić: "Percepcija upravno-teritorijalne podjele srednjovjekovne Slavonije u međunarodnim povijesnim atlasima"
Melina Rokaj: "Slavonija u delima engleskih i britanskih putnika od srednjeg veka do modernog doba"
Hrvoja Barabás: "Slavonija, kolonika hrabstva? Kritika samorajmijevost: vilesobitajnog postojanja hrvatske nacije na području suvremene Slavonije"
Petak, 22. listopada 2021. (od 10.00 h)
Dino Mujadžević: "Pojam Slavonije u osmanskim narativnim izvorima (1674-82)"
Andriko Vrdelić: "Kako su Osmanli nazivali Slavoniju? Osmanske samorajmijevost: vilesobitajnog postojanja hrvatske nacije na području suvremene Slavonije"
Elma Korić: "Slavonija na jednoj koloniziranoj osmanskoj karti s početka 18. stoljeća"
Isabelle Varga: "Slavonija u raspriava uprskog sabora u Požunu u ranom novom vijeku"
Robert Skenderović: "O pojmu Slavonije u korespondenciji hrabrova Bona Srebrne u 17. i prvoj polovici 18. stoljeća"
Corina Dejanović: "Okolnosti jive pobovice 17. stoljeća u Slavoniji prema raspriava Bona Srebrne i kasnima Jurja Đakula"
Milan Vrbanus: "Ujacija: pogrančnog položaja na razini granicirana u Slavoniji: raspriava: jive pobovice 18. stoljeća"
Ana Crubišić: "Razdijeljena i poveljena Slavonije: Srijema - proror grada Vukovara na planovima do kraja 18. stoljeća"
Hrvoja Nakić: "Slavonija u vojnom popisuma: Beterovarske pukovnije 18. stoljeća"
Vladan Gavrilović: "Platačka epistola: isprej: XVII. veka"

Javna predavanja u povodu 25. obljetnice Podružnice

Dinko Župan: „Dvije prakse čitanja: Vilma Vukelić i Dora Pejačević“ (16. travnja 2021.)

Marijan Šabić: „Matija Mešić i udžbenici“ (11. svibnja 2021.)

Josip Parat: „Rodaci, prijatelji i klijenti na rimskim kamenim spomenicima iz Panonije“ (14. svibnja 2021.)

Robert Skenderović: „Čekali smo vodiče da nas provedu’ - O slavonskim šumama u ranonovovjekovnim putopisima“ (1. lipnja 2021.)

Stanko Andrić: „Pitanje najstarijeg pisanog spomena grada Slavenskog Broda“ (15. lipnja 2021.)

Milan Vrbanus: „Trgovački promet na tridesetnici Brod od studenog 1719. do kraja lipnja 1721.“ (13. rujna 2021.)

Marija Karbić: „Pod znakom križa. Viteški redovi u hrvatskim zemljama tijekom srednjeg vijeka“ (21. rujna 2021.)

Suzana Leček: „‘Bog čuva Jugoslaviju’. Politička i ideološka pozadina dizajna i ikonografije novčanica Kraljevine SHS / Jugoslavije“ (8. listopada 2021.)

Miroslav Akmađža: „Katolička crkva i Hrvatsko proljeće“ (14. listopada 2021.)

Ana Rajković: „Kreiranje radničke svakodnevice u kontekstu odmora i rekreacije radnika poduzeća ‘Đuro Đaković’ tijekom 1960-ih godina“ (17. studenoga 2021.)

Ivan Milec: „Dr. Nikola Nikić - brodski odvjetnik i političar, Radićev ministar i korupcionaš?“ (predviđeno za studeni 2021.)

Dino Mujadžević, „Osmanski izvori za povijest Slavonije“ (predviđeno za prosinac 2021.)

